

Το μαγικό κουπάκι

Εικονογράφηση λαϊκού παραμυθιού από την Αλβανία

12/θεσιο 1ο Δημοτικό Σχολείο Μαλεσίνας

Τάξη : ΣΤ'2

Εκπαιδευτικός :Χαρχαντής Γιώργος

Σχολικό έτος : 2013 - 2014

Εικονογράφηση λαϊκού παραμυθιού από την Αλβανία

Από το βιβλίο της Ιουλιάνας Γιάνκου

«Παραμύθια από το σεντούκι της γιαγιάς»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παραμύθι που εικονογραφήσαμε έχει καταγραφεί από τη συγγραφέα Ιουλιάννα Γιάνκου στο βιβλίο της με τίτλο «Παραμύθια από το σεντούκι της γιαγιάς». Της το αφηγήθηκε η προγιαγιά της που κατάγεται από το χωριό Ζίτσιστ της περιοχής Κορυτσάς στην Αλβανία.

Παραλλαγές αυτού του παραμυθιού συναντάμε και στην Ελλάδα με τον τίτλο «Το ποτηράκι που κάνει το νερό χρυσάφι», αλλά και με τον τίτλο «Το τσαμ καρελάκι». Με τον δεύτερο τίτλο το συναντάμε στην περιοχή των Αντιχασίων Τρικάλων.

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΚΟΥΠΑΚΙ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια γυναίκα κι είχε ένα γιο. Ήταν πολύ, μα πάρα πολύ φτωχοί. Τα χρόνια περνούσαν και το αγοράκι μεγάλωνε.

Μια μέρα λέει στη μάνα του:

«Μάνα, μου δίνεις πέντε φράγκα; Θέλω να πάω στο παζάρι με τους φίλους μου».

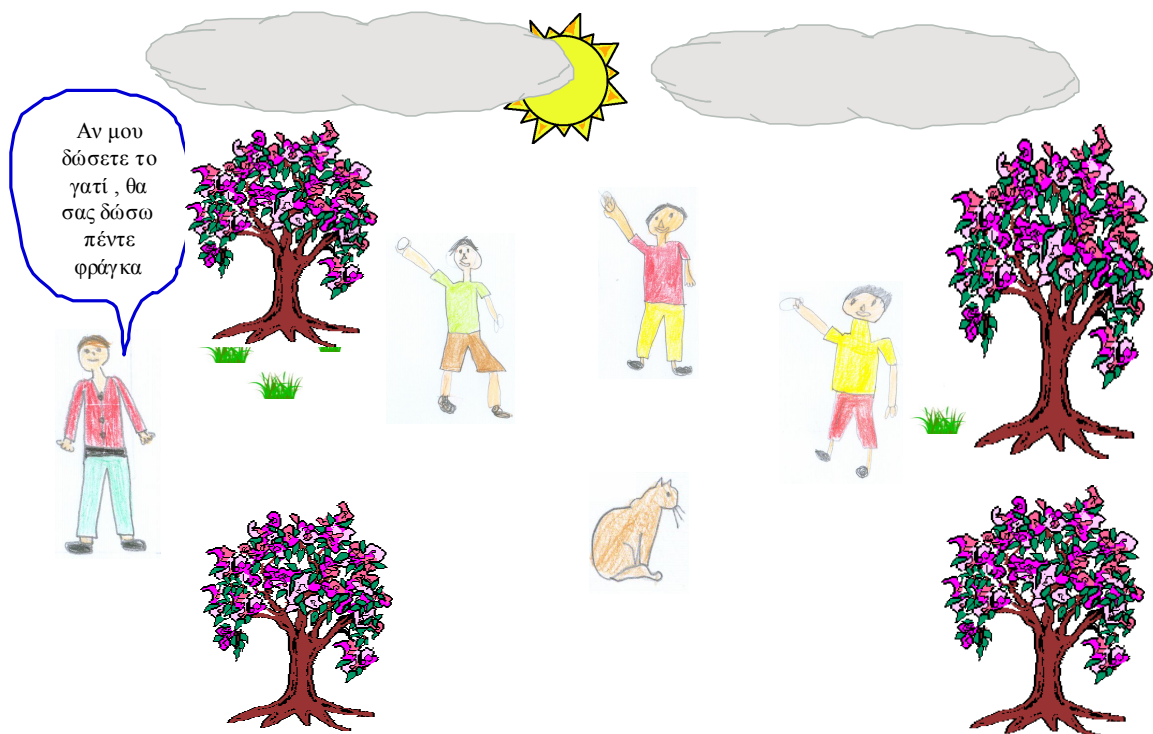
«Μα, τι είναι αυτά που ζητάς, γιε μου; Τι θα τα κάνεις τόσο λίγα λεφτά; Μ' αυτά δεν αγοράζεις τίποτα!» του απάντησε εκείνη.

«Δώσ' τα μου, μάνα, και θα δω τι θα κάνω...»

Του δίνει η μάνα τα πέντε φράγκα κι εκείνος έφυγε χαρούμενος για το παζάρι.

Στο δρόμο, όπως περνούσε στο σοκάκι με τις μηλιές, πέφτει πάνω σε κάτι παιδιά της ηλικίας του, που σκότωναν ένα γατάκι.

«Βρε σεις, τι κάνετε εκεί; Γιατί το σκοτώνετε το γατάκι; Δεν το λυπάστε το καμμένο; Είναι κρίμα!» τους είπε.

Αυτά όμως δεν τον άκουγαν, και συνέχιζαν να πετροβολάνε, να χαχανίζουν, να ειρωνεύονται και να κοροϊδεύουν... Δεν ήξερε τι να κάνει και θυμήθηκε τα πέντε φράγκα που του έδωσε η μάνα του. Τα βγάζει από την τσέπη και τους λέει:

«Αν σας δώσω πέντε φράγκα, θα μου δώσετε το γατί;»

Συμφώνησαν εκείνα, πήραν τα φράγκα και του έδωσαν το γατάκι.

Παίρνει το γατάκι στην αγκαλιά του και, μια και δυο, τρέχει σπίτι να το περιποιηθεί από τις πληγές. Μετά είπε στη μάνα του τι και πως είχε συμβεί.

«Μα, παιδί μου, τι μου το έφερες σπίτι; Εμείς εδώ δεν έχουμε να φάμε και θα έχουμε και το γατάκι. Αυτό μας έλειπε!» του είπε.

Μα ο μικρός δεν άκουγε τίποτα! Ήθελε δεν ήθελε λοιπόν η μάνα του, το κρατήσαν το γατάκι.

Μετά από καμιά βδομάδα ζητάει πάλι πέντε φράγκα απ' τη μάνα του και κινάει για το παζάρι.

Στο δρόμο βρίσκει τα παιδιά, που αυτή τη φορά
ρίχνανε πέτρες σε ένα κουταβάκι, που είχε χάσει το
δρόμο του. Χωρίς να χάσει χρόνο, τους λέει:

«Μην του ρίχνετε πέτρες, σας παρακαλώ! Σας δίνω
πέντε φράγκα και δώστε το σε μένα το κουταβάκι».

Δίνει λοιπόν τα πέντε φράγκα, παίρνει το κουτάβι
και πάει σπίτι να το γιατρέψει.

«Μάνα, έφερα ένα κουταβάκι!» της φώναξε.

«Πάλι, γιε μου, τα ίδια; Με τι θα τα ταΐσω;»

Την άλλη βδομάδα παίρνει ξανά τα πέντε φράγκα και τραβάει για το παζάρι. Στο δρόμο βλέπει τα παιδιά, που τώρα είχαν βάλει φωτιά σε ένα θάμνο.

«Τι κάνετε εκεί;» τους ρώτησε.

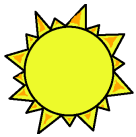
«Βάλαμε φωτιά στο θάμνο, να καεί ένα φιδάκι που είναι κρυμμένο».

«Μα είναι κρίμα, βρε παιδιά!» τους λέει. «Να σας δώσω πέντε φράγκα να μου δώσετε το φιδάκι;»

«Καλά, μα τι το θες το φίδι;» απόρησαν εκείνοι.

Πήρε το φίδι, το πήγε σπίτι, αλλά δεν είπε αυτή τη φορά στη μάνα του τίποτα. Έβαλε το φίδι σ' ένα κιούπι με βούτυρο για να συνέλθει και μετά να το ξαναπάει σπίτι του.

Οι βδομάδες γίνονταν μήνες και οι μήνες χρόνια, και το αγόρι είχε πια γίνει ένας ωραίος νέος, σωστό παλικάρι! Ζούσε μαζί με τη μάνα του, τη γάτα, το σκύλο και το φίδι, που στο μεταξύ είχε μεγαλώσει και ημερέψει.

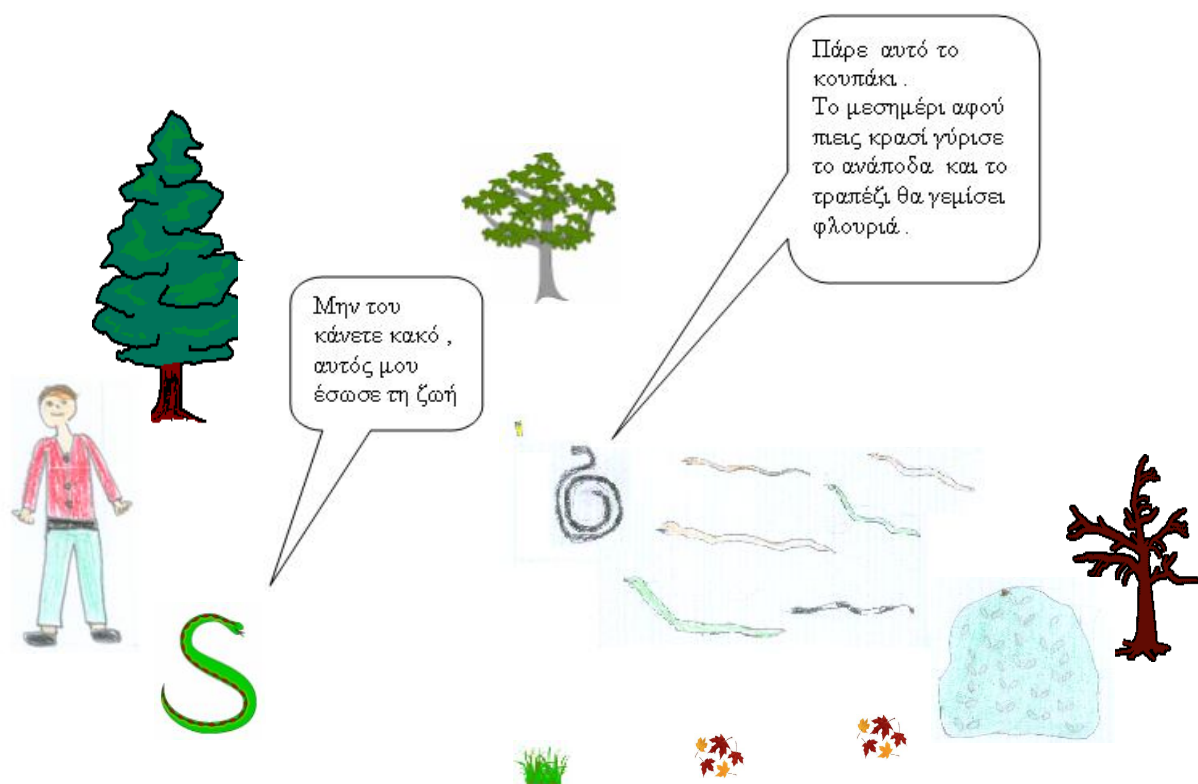

S

Μια μέρα το παλικάρι σκέφτηκε πως το φίδι έπρεπε να επιστρέψει στην οικογένειά του, που θα το θεωρούσε χαμένο για πάντα.

Έτσι κι έκανε: Κουβάλησε το φίδι μέχρι το χωράφι, κοντά στο λάκκο που ζούσαν και τ' άλλα φίδια της οικογένειάς του. Αυτά, μόλις τον είδαν, όρμηξαν να τον δαγκώσουν, όμως το φίδι μας πετάχτηκε μπροστά και τους λέει στη γλώσσα των φιδιών:

«Μην του κάνετε κακό, αυτός μου έσωσε τη ζωή», και τους διηγήθηκε όλη την ιστορία με το νι και με το σίγμα.

Τα φίδια, για να ευχαριστήσουν το παλικάρι για το καλό που είχε κάνει στο παιδί τους, του έδωσαν το Μαγικό Κουπάκι, που ήταν τόσο μικρό, που θα μπορούσε να χαθεί με το παραμικρό. Τον συμβούλεψαν λοιπόν:

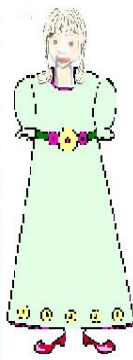
«Αυτό το μαγικό κουπάκι πρέπει να το κρατάς κάτω από τη γλώσσα για να μην το χάσεις, γιατί έχει μαγικές ιδιότητες. Κάθε μεσημέρι, όταν θα πίνεις κρασί, να το γυρνάς ανάποδα. Τότε το τραπέζι θα γεμίζει με χρυσά φλουριά!»

Είναι
απίστευτο!
Είμαι
πλούσιος!

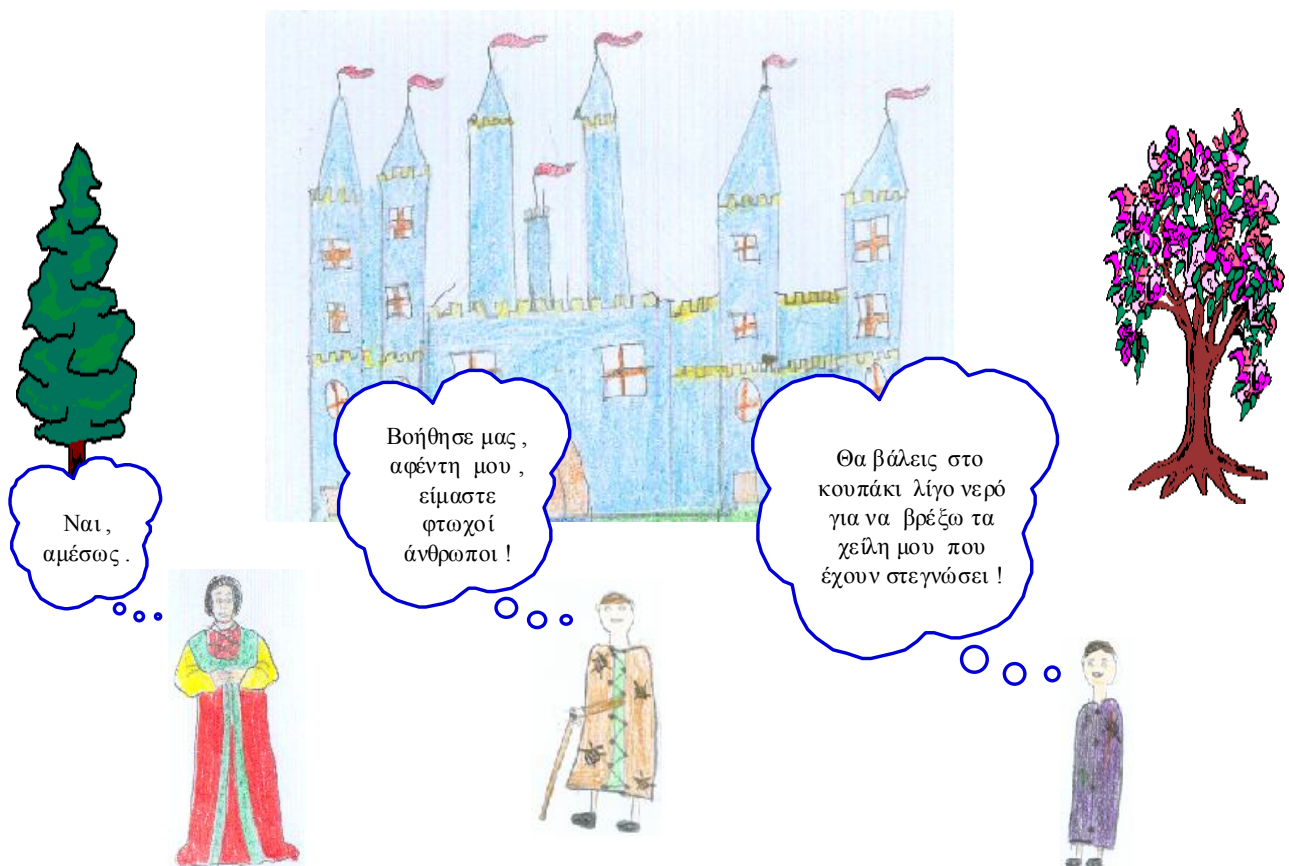
Το παλικάρι, μόλις γύρισε σπίτι, άρχισε να πίνει κρασί και να ακολουθεί τις συμβουλές που του είχε δώσει η οικογένεια του φίλου του, του φιδιού.

Πράγματι, δεν άργησε να γίνει πολύ πλούσιος, και μάλιστα έφτιαξε ένα παλάτι πιο μεγάλο και πιο όμορφο από του βασιλιά.

Συνέχισε να ζει ευτυχισμένος με τη μάνα του, τη γατούλα και το σκύλο, μα τώρα πια μέσα στα πλούτη, τα όμορφα ρούχα και στο πιο ωραίο παλάτι της περιοχής.

Έλα όμως που δυο κλέφτες, όταν έμαθαν την ιστορία του, καταστρώσανε ένα πονηρό σχέδιο: Έκαναν πως ήταν πολύ φτωχοί και πήγαν στο παλάτι του να ζητήσουν βοήθεια με το έτσι θέλω.

Εκεί, με ύπουλο τρόπο, καταφέρνουν και του κλέβουν το κουπάκι.

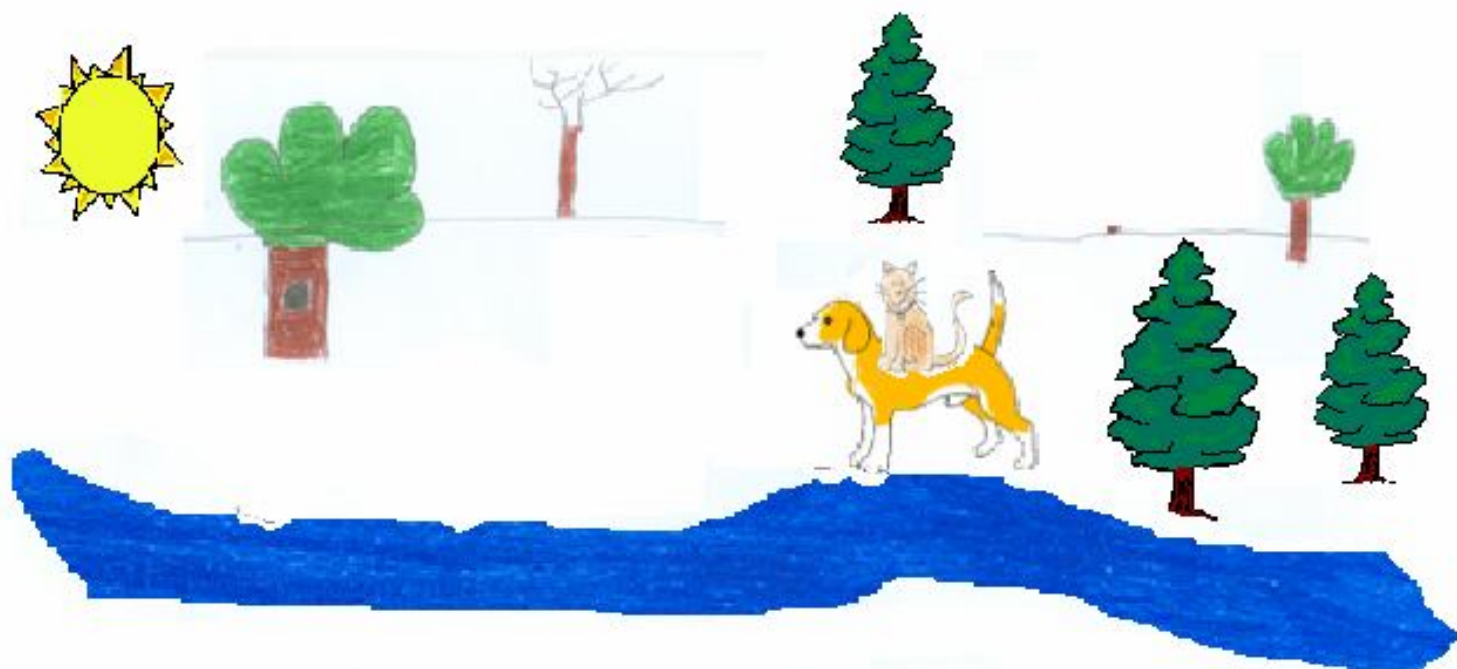
Φεύγουν τρέχοντας, περνάνε ένα βαθύ και άγριο ποτάμι, και στο τέλος κάθονται κουρασμένοι στην άκρη του ποταμού να πάρουν μια ανάσα.

Σκεφτικό και στενοχωρημένο, καθόταν στην άλλη άκρη του ποταμού το παλικάρι μας, μην μπορώντας να πιστέψει πώς τον πιάσανε κοροίδο. Τον είδαν έτσι οι δυο πιστοί του φίλοι, ένας σκύλος και μια γάτα, και τον ρώτησαν τι του συμβαίνει. Τους διηγήθηκε την ιστορία με δάκρυα στα μάτια.

«Μη στενοχωριέσαι, εμείς θα πάμε και θα τους το πάρουμε το μαγικό κουπάκι!» του είπαν η γάτα και ο σκύλος.

«Μα, πώς; Εκείνοι πρόλαβαν και πέρασαν το ποτάμι όταν ακόμα τα νερά ήταν ήρεμα. Τώρα κοιτάξτε τι γίνεται! Το ποτάμι παίρνει με ορμή ό,τι βρίσκεται μπροστά του και είναι πολύ επικίνδυνο. Φοβάμαι μην πνιγείτε!»

«Καθόλου μη φοβάσαι. Εμείς θα κάνουμε ό,τι περνάει απ' το χέρι μας και θα το φέρουμε πίσω το μαγικό κουπάκι, ο κόσμος να χαλάσει!» του υποσχέθηκαν οι φίλοι του.

Έτσι είπαν κι έτσι έκαναν. Σταυροκοπήθηκαν πρώτα και μετά ξεκίνησαν. Όταν ήταν έτοιμοι να μπουν στο ποτάμι, λέει ο σκύλος στη γάτα:

«Άκου, γατούλα μου, ανέβα εσύ στην πλάτη μου, γιατί εγώ ξέρω να κολυμπάω, και κρατήσου γερά!»

«Καλά, καλά», συμφώνησε εκείνη.

Μπαίνουν, και μετά από λίγο βγαίνουν από την άλλη όχθη του ποταμού. Κοιτάνε 'δω για τους κλέφτες, κοιτάνε 'κει, και στο τέλος τους βρίσκουν να κοιμούνται σ' ένα παλιό σπίτι.

«Και τώρα τι κάνουμε;» ρωτάει ο σκύλος τη γάτα. «Αφού αυτός φυλάει το κουπάκι κάτω απ' τη γλώσσα του, πώς θα του το πάρουμε;»

«Μη στενοχωριέσαι, θα το κανονίσω εγώ!» λέει η γάτα. «Εσύ το μόνο που έχεις να κάνεις είναι να κάτσεις εδώ έξω και να με περιμένεις».

Μια και δυο μπαίνει μέσα η γάτα, βουτάει την ουρά της σε μια γαβάθα με πιπέρι και τους αλείφει τις μύτες. Αυτοί, ξαφνιασμένοι, αρχίσαν να φτερνίζονται, ώσπου πετάγεται το μαγικό κουπάκι και πάει και πέφτει στο πάτωμα. Το αρπάζει αμέσως η γάτα και το βάζουν στα πόδια τρέχοντας όσο πιο γρήγορα γινόταν. Οι κλέφτες δεν καταλάβαν τίποτα.

Στο γυρισμό λέει ο σκύλος στη γάτα:

«Πού το έχεις το μαγικό κουπάκι;»

«Να, να, εδώ κάτω από τη γλώσσα μου το έχω».

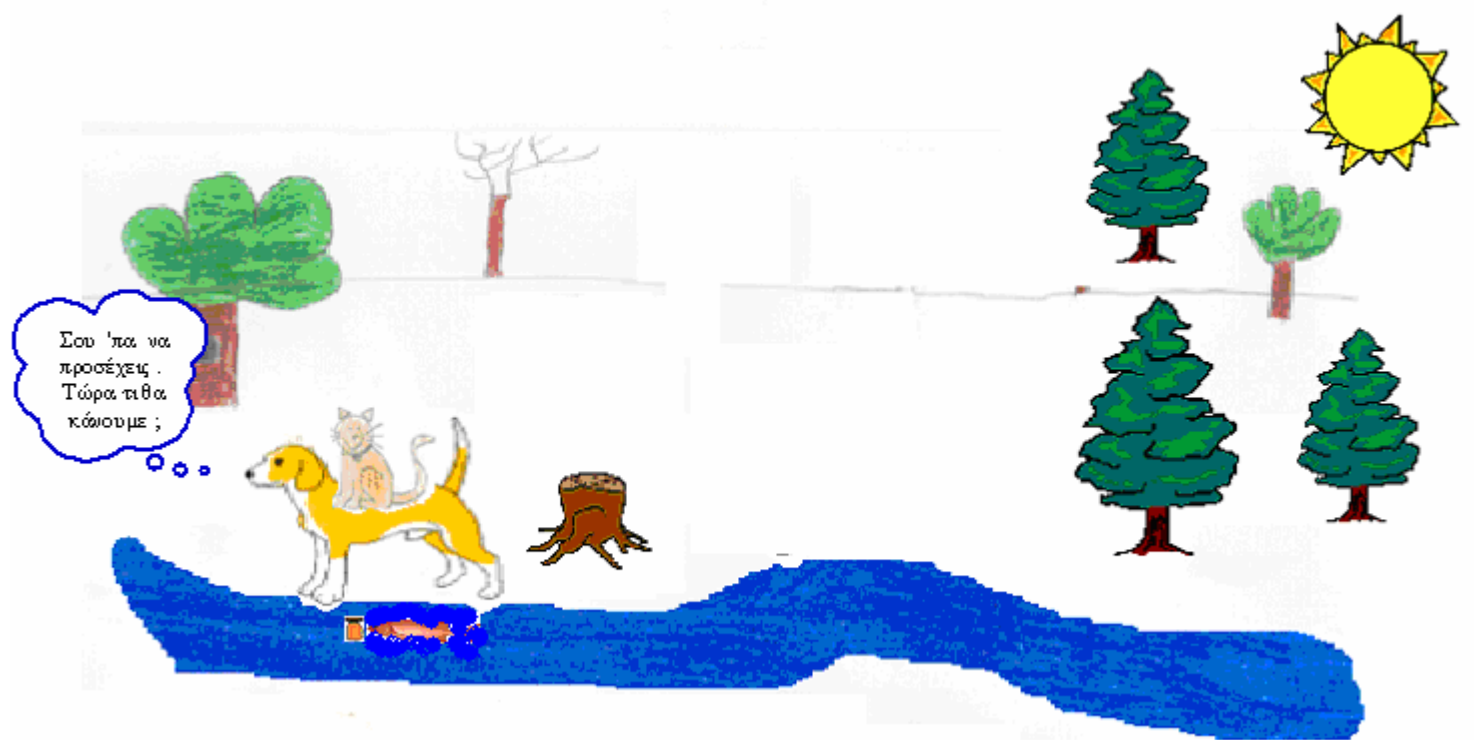

«Τώρα που θα φτάσουμε στο ποτάμι, να μου δώσεις το κουπάκι να το κρατάω εγώ, γιατί εσύ θα δεις κανένα ψάρι και θα χαζεύεις. Θα ξεχαστείς, θ' ανοίξεις το στόμα και θα το χάσεις στο τέλος».

«Όχι, όχι!» επέμενε εκείνη.

Μα ο σκύλος είχε δίκιο. Όταν μπήκαν στο ποτάμι, ξέχασε η γάτα τι του είχε υποσχεθεί και, μόλις είδε ένα ψάρι, έτρεξε πίσω του με το στόμα ανοιχτό για να το πιάσει.

Έτσι, δεν άργησε να πέσει και το κουπάκι στο ποτάμι! Μόλις το είδε το ψάρι, το άρπαξε, το κατάπιε και κρύφτηκε βιαστικά πίσω από τα βράχια του ποταμού.

Βγαίνουν λοιπόν ο σκύλος με τη γάτα στην άλλη όχθη του ποταμού και περιμένουν όλο το απόγευμα το ψάρι να εμφανιστεί.

Με τα πολλά το ψάρι βγήκε, του αρπάζουν το κουπάκι και φτάνουν επιτέλους μαύρα μεσάνυχτα στο σπίτι.

Δίνουν με καμάρι το κουπάκι στο παλικάρι, και μετά το γιόρτασαν όλη νύχτα.

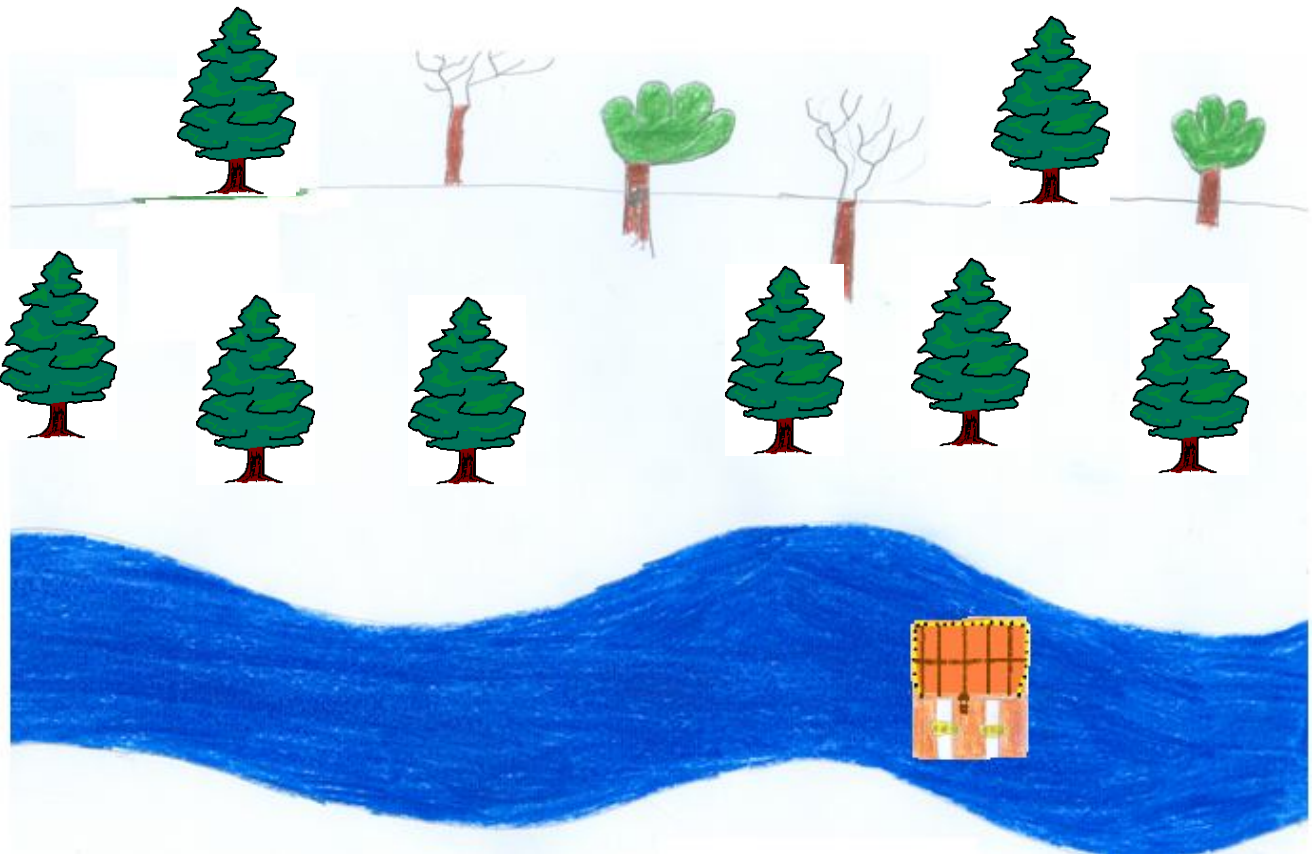
Υποκλίνομαι
μπροστά στην
ομορφιά σου,
Μεγαλειοτάτη !

Εσύ δεν είσαι ο
νεαρός όμορφος
γείτονας για τον
παλάτι του οποίου
μιλά όλος ο
κόσμος;

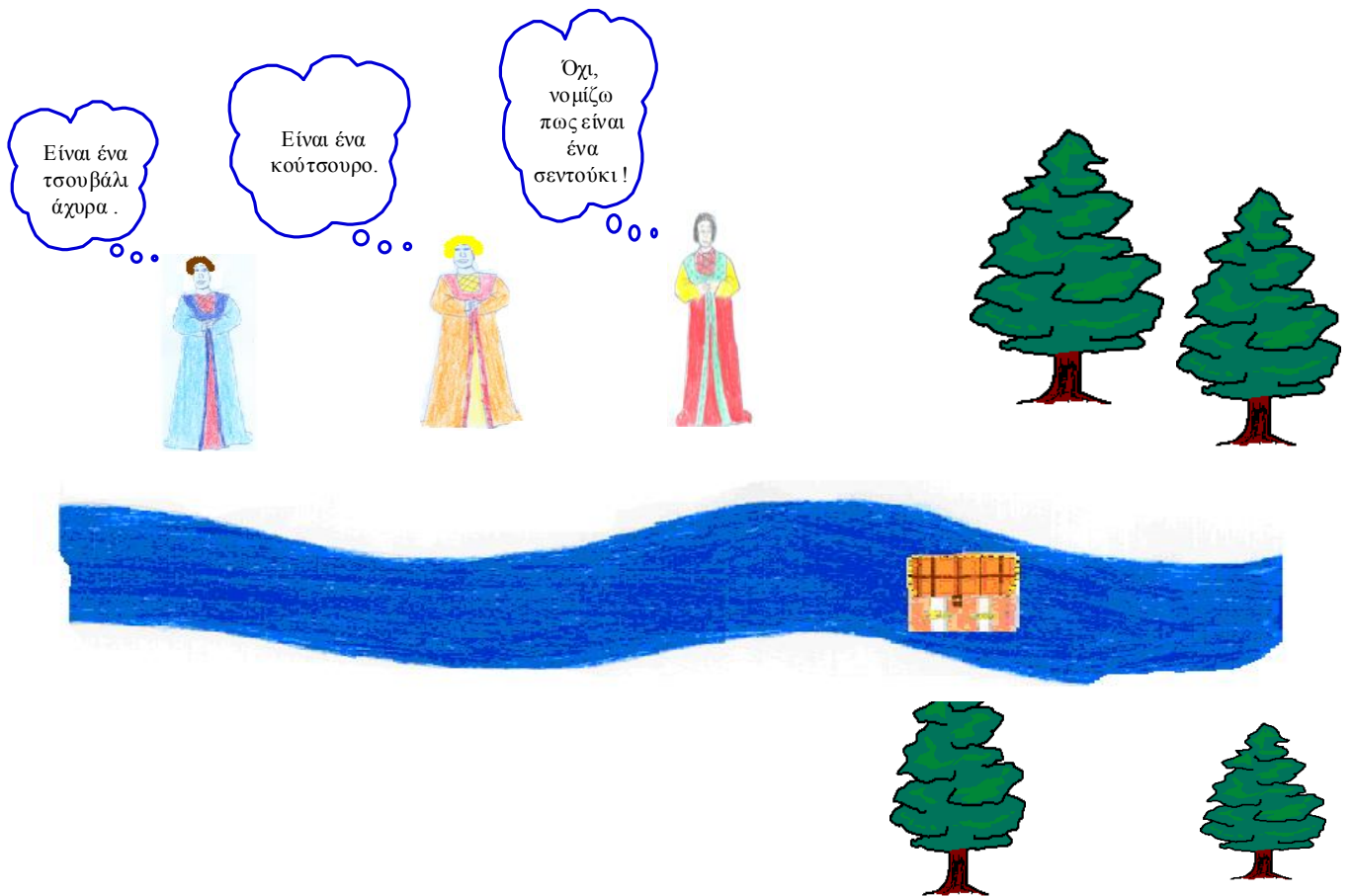
Στο μεταξύ, η μονάκριβη κόρη του βασιλιά, μετά από τόσο καιρό που γνώριζε τον νεαρό γείτονα, όμορφο και πλούσιο πια, τον είχε αγαπήσει. Μα κι εκείνος την αγαπούσε πολύ.

Με τον καιρό, η βασιλοπούλα μένει έγκυος. Όταν το έμαθε αυτό ο βασιλιάς, έκλεισε απ' την ντροπή του την κόρη του σ' ένα φιλντισένιο σεντούάκι και την πέταξε μέσα στο ποτάμι!

Το σεντούκι πηγαινοερχόταν για πολύ καιρό στα νερά του ποταμού, ώσπου μια μέρα η βασιλοπούλα γέννησε ένα όμορφο αγοράκι μέσα στο σεντούκι!

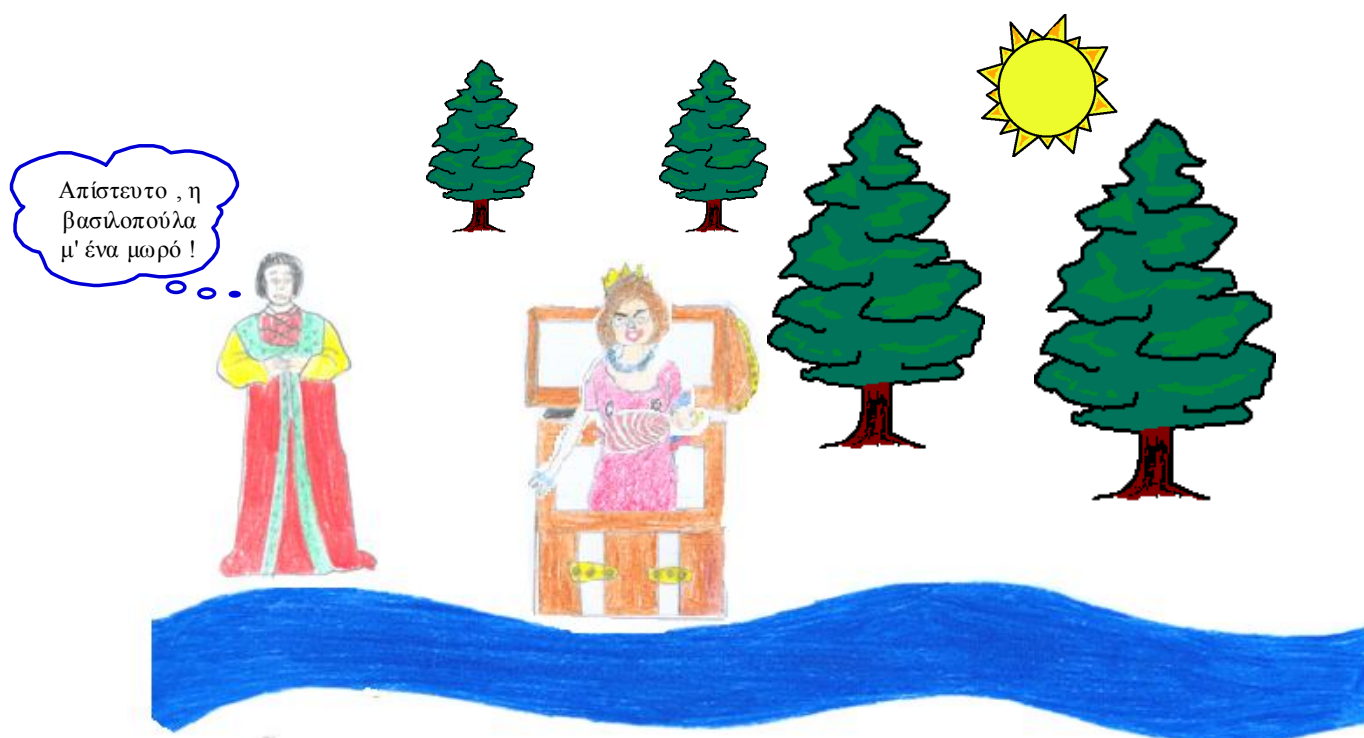

Στο μεταξύ, ο νέος καθόταν μέρες ολόκληρες στην άκρη του ποταμιού, με την ελπίδα ότι τα νερά θα του φέρνανε και πάλι στην αγκαλιά του την αγαπημένη του.

Μια μέρα, λοιπόν, πηγαίνουν δυο φίλοι του να του κάνουν παρέα. Από μακριά είδαν κάτι, αλλά δεν μπορούσαν να πουν με σιγουριά τι να 'ναι αυτό. Ο ένας έλεγε ότι είναι ένα κούτσουρο, που το 'χει κατεβάσει το ποτάμι, ο άλλος ότι είναι ένα τσουβάλι άχουρα. Μα το σωστό το είπε το παλικάρι, που περίμενε τη βασιλοπούλα του:

«Εγώ νομίζω πως είναι ένα σεντούκι!»

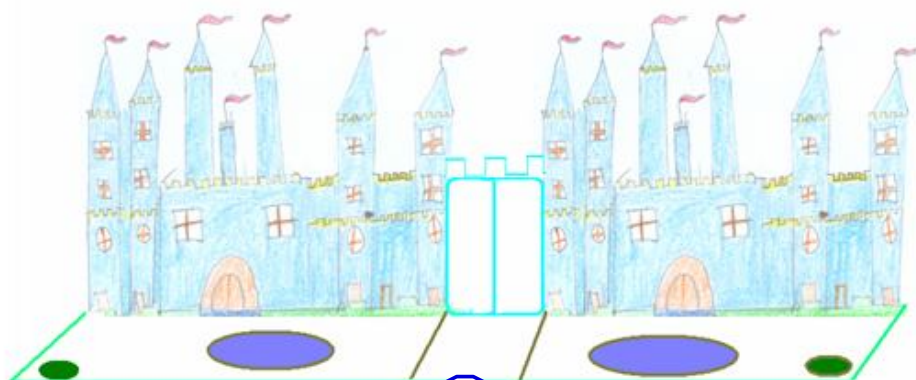
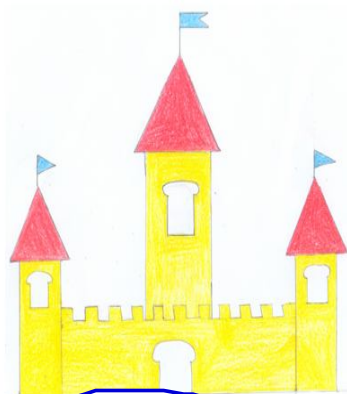
Συμφώνησαν ότι όποιος θα μάντευε σωστά τι ήταν αυτό που έφερε το ποτάμι, θα του ανήκε πλέον. Περίμεναν με ανυπομονησία και δεν άργησε να εμφανιστεί ένα φιλντισένιο σεντούκι! Οι δύο φίλοι, μετά απ' αυτό, άφησαν το παλικάρι κι έφυγαν.

Το παλικάρι παίρνει με αγωνία το σεντούκι, το ανοίγει, και τι να δει! Ήταν η μονάκριβη βασίλοπούλα του μ' ένα μωρό!

Πέσανε αμέσως ο ένας στην αγκαλιά του άλλου, γεμάτοι δάκρυα χαράς για το ανέλπιστο σμίξιμο. Στο δρόμο η κόρη διηγήθηκε στον αγαπημένο της τα βάσανα που τράβηξε μέχρι να βρεθεί πάλι κοντά του.

Οι δυο νέοι φτιάξανε ένα άλλο πιο μεγάλο και πιο όμορφο παλάτι, και μάλιστα μπροστά από το παλάτι του βασιλιά!

Ποιος είναι αυτός που τολμάει και χτίζει καλύτερο παλάτι από το δικό μου

Είναι ο νέος που έχει το μαγικό κουπάκι.

Μεγαλειότατε, μην τσακώνεσαι μαζί του καλύτερα να τους καλέσεις σε δείπνο κι εκεί συζητάτε για το κουπάκι.

«Ποιος είναι αυτός που τολμάει και χτίζει καλύτερο παλάτι απ' το δικό μου;» ούρλιαξε ο βασιλιάς.

Οι αυλικοί του προσπάθησαν να τον ηρεμήσουν, λέγοντάς του την ιστορία του παλικάριού με το μαγικό κουπάκι και στο τέλος τον συμβούλεψαν με σεβασμό:

«Μεγαλειότατε, αντί να είσαι τσακωμένος μαζί τους, καλύτερα ν' ακολουθήσεις άλλη τακτική: Κάλεσέ τους σε δείπνο, κι εκεί συζητάτε φιλικά για το μαγικό κουπάκι!»

Όπως είπαν, έτσι κι έγινε. Ο βασιλιάς τούς κάλεσε σε δείπνο.

Το παλικάρι, η βασιλοπούλα και το αγοράκι τους ντύθηκαν, στολίστηκαν και πήγαν στο δείπνο του βασιλιά.

Το παλικάρι, ξέροντας την αδυναμία του βασιλιά, έπινε κρασί με το μαγικό κουπάκι και το αναποδογύριζε συνέχεια. Ο βασιλιάς έχασε τα λογικά του όταν το είδε και, χωρίς να χάσει χρόνο, του λέει:

Βεβαίως,
Μεγαλειότατε
αρκεί να
βγάλετε τα
ρούχα σας και
να σας κάνω
ένα σημάδι
στον πισινό!

Δε μου το δίνεις
εμένα αυτό το
κουπάκι

«Δεν μου το δίνεις εμένα αυτό το κουπάκι;»

«Βεβαίως, μεγαλειότατε!» του απάντησε το παλικάρι. «Άρκεί να βγάλετε τα ρούχα σας κι εγώ να σας κάνω ένα σημάδι από καμένο πέταλο στα οπίσθια! Αλλά να ξέρετε ότι θα πονέσετε!»

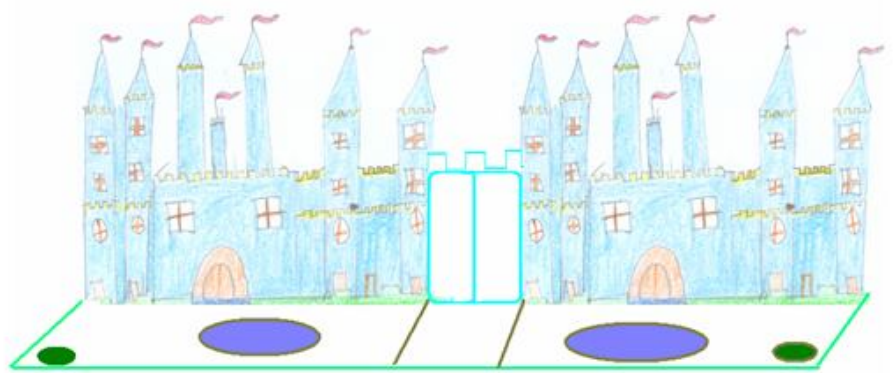
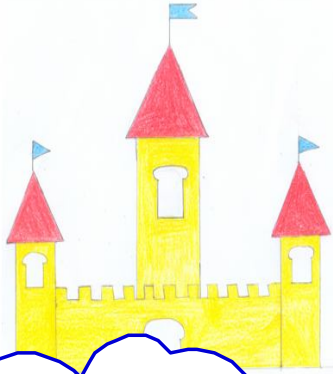
Ο βασιλιάς ήταν έτοιμος ν' αντέξει οποιαδήποτε θυσία, μόνο και μόνο για ν' αποκτήσει το μαγικό κουπάκι.

«Δεν πειράζει», απαντάει λοιπόν.

Ο βασιλιάς δέχτηκε να πονέσει, να ντροπιαστεί και, σαν τέλειωσε το παλικάρι, τρέμοντας ολόκληρος απ' το κάψιμο, λέει με μια λεπτή φωνή, που ίσα-ίσα ακουγόταν:

«Τώρα πρέπει να μου δώσετε το μαγικό κουπάκι, νεαρέ».

«Όχι, μεγαλειότατε», απάντησε το αγόρι. «Δεν σου

Μεγαλειότατε, είσαι κακός και μοχθηρός άνθρωπος. Κι αυτή είναι η κόρη σου και το αγοράκι το εγγονάκι σου. Πιστεύω να πήρες ένα μάθημα ;

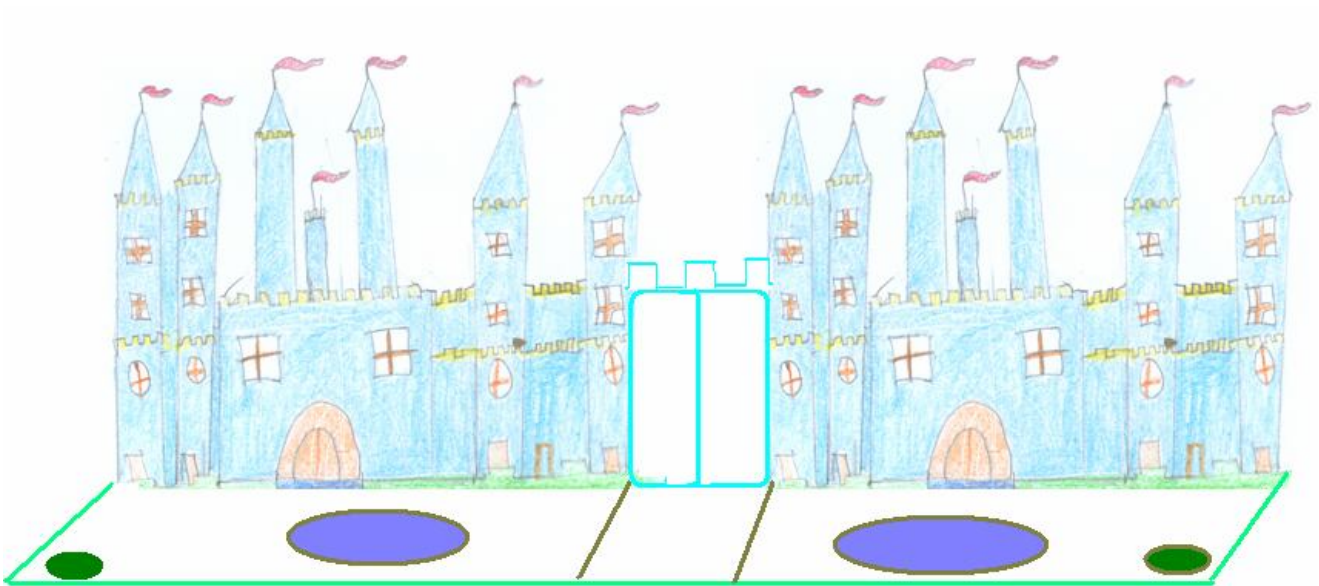
Ζητώ συγγνώμη για ό,τι σας έχω προκαλέσει !

Τώρα είναι πια πολύ αργά !

δίνω τίποτα, γιατί είσαι κακός και μοχθηρός άνθρωπος και δεν σου αξίζει το κουπάκι! Κι επειδή κάνεις πως το ξεχνάς, τούτη 'δω είναι η κόρη σου, το αγοράκι μας είναι το εγγονάκι σου, κι εγώ, μεγαλειότατε, είμαι ο γαμπρός σου. Πήρες λοιπόν ένα μάθημα για όλο το κακό που προκάλεσες!» απόσωσε τον λόγο του το παλικάρι.

Ο βασιλιάς, ντροπιασμένος και μετανιωμένος για ό,τι είχε προκαλέσει, ζήτησε συγγνώμη, μα τώρα ήταν πια πολύ αργά!

Το παλικάρι πήρε την αγαπημένη του και το παιδί τους και γύρισαν στο παλάτι τους, όπου μένουν ακόμα και σήμερα ευτυχισμένοι.

Και ζήσαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα!

Τέλος

Η γνωριμία με το διαφορετικό επιτυγχάνεται με τη γνώση του πολιτισμού των άλλων, ώστε να αναπτυχθούν συναισθήματα αποδοχής και συνύπαρξης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αξιοποίηση των στοιχείων του λαϊκού πολιτισμού στην μικροκοινωνία της τάξης.

Το λαϊκό παραμύθι ως ένα από τα στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού εισάγει το παιδί στον κόσμο της πραγματικότητας μέσα από ένα μυθικό δρόμο και συμβάλλει στο να διαμορφώσουν οι μαθητές θετικές αξίες και στάσεις μέσα από αλληπάλληλες ταυτίσεις ή απορρίψεις ηρώων.

Επιπλέον κυκλοφορεί εύκολα από τόπο σε τόπο, η υπόθεσή του δηλαδή δε δεσμεύεται από τον τόπο, ούτε και από το χρόνο, είναι κοινό κτήμα της ανθρωπότητας, και μαζί εθνικό κτήμα κάθε εποχής.

